

BRANDSTÄTTER JENŐNÉ DR. TÓTH MATILD

1914. október 24. Tiszadob, Szabolcs vármegye – 1981. szeptember 21. Budapest

1933-tól különböző állásokat töltött be: kisegítő alkalmazott, csomagoló tisztviselő, eladó, raktárkezelő és alkalmazott. A háború után tíz éven keresztül (1945–1955) szak szervezeti funkcionáriusként működött: előbb a textilmunkások szakszervezetnél dolgozott, majd a Szakszervezetek Országos Tanácsánál volt országos nőtitkár.

1955. július 14-étől okleveles jogász, diplomáját 1957. február 16-án vehette át. Tanulmányai végeztével a Fővárosi Bírósághoz nevezte ki a miniszter 1955. augusztus 15-én, ahol szeptember 1-jén jelentkezett, és letette a hivatali esküt. A Fővárosi Bíróságon 1956. május 1-jétől elsőfokú tanácsvezető bíró lett. 1957. december 31-én megbízták a járásbírósként ítélkező, frissen felállított Pesti Központi Kerületi Bíróság elnöki tisztének ellátásával, 1958. december 9-én ugyanott elnöknek nevezték ki. 1963. szeptember 8-án értesítették arról, hogy a Legfelsőbb Bíróság bírájává nevezik ki. 1964. október 3-ától tárgyalásokon elnöklő bíró lett. A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1975. december 5-én mentette fel, s 1975. december 31-ével nyugállományba vonult.

Az 1956-os forradalmat követő kádári megtorlás során négy halálos ítéletet hozott. Az 1959. február 28-i jellemzésében a következőket írta róla a Fővárosi Bíróság elnöke: „a legnagyobb politikai ügyeket tárgyaló bíró volt, aki dacára annak, hogy mindössze kétéves bírói gyakorlattal rendelkezett, szakmailag az élvonalba tartozott [...] Nagy ellenforradalmi ügyeket tárgyalt [...], igen jól. Harcos, politikai tárgyalásvezetése a hallgatóságra igen jó hatással van.”

A Tóth Ilonával és társaival szemben indított elsőfokú büntetőeljárásban 1957. április 8-án halálra ítélte Tóth Ilona Gizellát, Gönczi Ferencet és Gyöngyösi Miklóst; Gáli Józsefekre egy, Obersovszky Gyulára három, Kovács Ferencre tíz év börtönbüntetést szabott ki. A másodfokú büntetőeljárásban 1957. június 20-án dr. Radó Zoltán tanácsa a halálos ítéleteket helybenhagyta, Gáli, Obersovszky és Kovács elmarasztalását halálbüntetésre súlyosbította. Gönczit, Gyöngyösit és Kovácsot 1957. június 26-án, Tóthot június 28-án kivégezték. A legfőbb ügyész törvényességi óvása után a Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsa 1957. július 4-én életfogytig tartó börtönbüntetésre változtatta Gáli és Obersovszky ítéletét.

1957. november 20-án elsőfokú büntetőeljárásban halálra ítélte Bognár Ottót. Miután a másodfokú büntetőeljárásban dr. Borbély János tanácsa 1958. március 11-én helybenhagyta az elmarasztalást, az ítéletet 1958. március 14-én végrehajtották.

IRODALOM

- Zinner Tibor: Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbbirászkodás káderpolitikájában '56 után. In *A Kúria és elnökei III.* A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 212-213.
- Zinner Tibor: „Viszonylag kevés a fizikai megsemmisítések száma”. Adalékok Biszku Béla portréjához. In *Veritas évkönyv, 2015.* A kötetet szerkesztette Ujváry Gábor. Veritas Történetkutató Intézet-Magyar Napló, Budapest, 2016. 311. 37. jegyzet.

